

ממכתב כבודו למדתי שאין הדם הבא בפעולת הנפילה
 דם הוסתות, אבל שאלתי אם הדם הוא מסוג
 השלישי, שאין כאן ענין מיוחד של טבע הרחם ולנורותיה,
 ולכן זה הנעשה לוא פגע בצצר שאר הגוף, ג"כ היה
 מגרה דם, או דם זה מסוג השני המיוחד בטבע הרחם.

ואחתום ש"ו וברכה מובהקת לשובתם
 אי"ש

סימן קסה

בדין דם מכה

העיקר לדעת הרשב"א וחורת הבית בית ז' שער ד'
 דף כ"ג א' וסיעתו אין דם מכה בכלל התקנה
 לעולם, ואין להחמיר כלל, דין הלכה כדברי המיקל בדברי
 סופרים והלכה ככתראי, אבל במכתבם הזכירו שהרופא
 מסתפק אם דם זה הוא דם מכה או דם גדה, ובאופן זה
 אי אפשר להחמיר עדיין, אבל אין מובן אם יש שם פלג
 הרי ע"כ יש כאן דם מכה.

סימן קסו

בענין קביעת וסתות

אף לדעת רמ"א סי' קפ"ט סי"ג דחוששין לט' משום
 דאם תראה בט' חששין לי' לצירוף וסת של כ' וחולין
 את ראיית ריש ירחא לתוספת דמים, כל זה לחוש ליום ט'
 אבל אם לא ראתה בט' ודאי ראוי למנות כ' מריש ירחא
 וזוה מודה רמ"א [והיינו בוסת הפלגה, דבוסת של יום
 החדש לא שייך לדון דבדאי לא פקע מחמת רא' אחרת]
 וכש"כ שהאחרונים ז"ל מסכימים לדעת ש"ך.

אם יש לה וסת קבוע וקרבה ראיתה ואח"כ ראתה ביום
 הוסת וחלין ראיה הקודמת בתוספת דמים, נראה
 דא"ל לחוש מו לרא' הקודמת, וכדין יש לה וסת לכ'
 ושינתה ב' פעמים לל' וחזרה וראתה לכ' שאין חוששין מו
 לל' מראית כ'.

סימן קסז

בדברי החו"ד בבדקה ונאבד העד אסורה,
 ובמש"כ להצריך מוך דחוק כל עונת הוסת
 כשאין שעה קבועה לוסתה

רשימה מכת"י מרן זללה"ה

מסתפקנא בעצרה וסתה ולא ראתה ולא בדקה ולצטוף
 בדקה ומנאה טהורה דמצואר בשו"ע סי'

את עובי השפופרת או גדה, אבל אורח הרגיל זורם לפניו
 השפופרת ואם אין דם על עובי השפופרת ולדיו רק בתוכו
 אין חוששין לדם אחר, אבל טיפת הלחץ נופל על עובי
 השפופרת, והלכך אשה זו שמעינה סתום לפניו והכניסו
 לה שפופרת והולאה והיא מלאה דם יש לתלות דדם
 הרגיל בא אח"כ ובתחלה ראתה טיפה על השפופרת, ואם
 אין מוצאין עכשיו אמרינן דנאצדה ונתקנה בכותלי בית
 הרחם.

בדיקת החיה עד העובר אפשרי כמצואר בתו' בכורות
 כ"ב א' וד"ה עדו' אלא דמוקי מתנ' דחולין
 וע"א א' בלא העגיל הראש, מדקאמר שמה יוציא ראשו
 חוץ לפרוזדור ולא קאמר שמה תגע לאחר שתשג על
 המשצר, אבל ודאי החיה מושיטה ידה ונוגעת בעובר קדם
 פתיחת הקבר.

הדוש"ת באה"ר
 אי"ש

סימן קסד

דם היוצא ע"י נפיחת שבילי הרחם

מכתב א

רופא בר - - ג"י
 ש"ו.

אתכבד לנקשם להודיעני אם השבילים של הרחם
 שהרופאים מנפחים לפותחם - במקרה שהם
 אטומים - אם דרך אותם השבילים זורמים גם דם הוסת,
 או לא.

ומה היא הסיבה שצשעת הפעולה של הנפילה מטפטף
 דם, אם זה צשציל שרט צעור, או צשציל פתיחת
 פה של אחד השרירים הנוצעים דם, ואם שרירים האלו
 מנוולים גם דם הוסת.

בכבוד
 אי"ש קרליין

מכתב ב

דיקר בר רופא - - שיח'.

מכתבם היקר הגיעני, רצוני לציין, כי ההלכה קובעת ג'
 עניני דמים. א. מותר הדם הניגר מן הגוף
 לחוץ, כעין דם הפסולת המוכרת להסירו מן הגוף שלא
 ירעיל את דם החיים, וזו עיקר הוסת. ב. דם הבא שלא
 בזמן הוסת על ידי אונס כמו דחיקה או הכאה צרחם
 הגורם מזילות הדם [וכעין דם הנוול מחמת לידה או
 הפלה]. ג. דם הבא מחמת שרט צעור הרחם, או פלג
 צעור הרחם, שצנצון הדם בא באותו האופן שצא בפלג
 בשאר הגוף, השנים הראשונים, מאל ההלכה הם אוקרים
 את האשה ומנריכים לה הפסקה של ז' ימים נקיים
 וטבילה, והדם השלישי טהור.

אין לחוש להרגשה הזאת בשעת צדיקה העד, חולת זאת לא תמלא, ודו"ק בזה כי קצתו מאוד מאפס מקום ומפני הנחילה, וסמכתי על המעיין ומצין בדעתו.

וגם יש להקל שלא להצריך מוך דחוק מטעם הנ"ל וסגי בצדיקה פעמים ביום, ובאידך לסמוך על לא הרגשה ואין לחוש לצרר בצדיקה תמידית כדברי החו"ד כי אין לה ווסת לראי' מועטת וקצרה, ולראי' ארוכה ומשופע אין לחוש דהיתה מתצננת בהרגשה ארוכה דלא שייך לומר זה לאו אדעתה, וגם ע"י הצדיקות פעמים ביום, ואינו דומה לצדיקת ספירה שאז יש לחוש לראי' מועטת, וקצתו בכל זה וסמכתי על המעיין.

ולפ"ז הי' נראה להצריך השקפה כללית בלתי עיון דק על מי רגלי' בשעת וסמה, ול"ע גם בזה, רק יותר טוב לומר שתקנה אחר הטלת מי רגלי' כי זה תצטרך ראי' שפעיית, וכן נראה, ומו' לא מידי.

בריש פ"ח דזבחים וע"א א' ע"פ עד אחד, איך נאמן עד אחד לפוסלו מקרבן - - לכאורה.

לא נזדמן לי לפי שעה רק המגילה הזאת ניר מחוק והוכרתי לכתוב עלי' ואתכם הפליחה, והגני דור"ש ומובתך כה"י וסמכה על תשובתך בבירור הענין ובבקורתך אביכם שמר' יוסף

כן הגני דור"ש מחו' שיח' ושלום כב"ב יחיו מחו' הדור"ש תמיד שמר' יוסף

תשובת מרן זללה"ה

בע"ה.

על דבר הנידון בסדרת החו"ד בענין הצדיקה בשעת הוסת, הנה הדבר מתחלק לשני נושאים, הא' בענין חוב הצדיקה לכחילה שלדעת החו"ד אם אין לה שעה קצוה לריכה מוך דחוק כל עונת וסמה, והמשנה וסמה לריכה הצדיקה הלזו כל עונת השינוי, והנה הנושא בדין זה הוא איסור דרבנן, ר"ל חוב הצדיקה שחייבו חכמים, שאם לא צדקה עברה על דברי חכמים, הב' מה שחדש החו"ד שאם צדקה ונאצד העד אסורה, והנושא בדין זה הוא איסור דאורייתא שזדונו כרת ושגגתו חטאת, לדעת החו"ד בנידון הזה כו"ע מודים דוסמות דאורייתא.

והנה בענין הנושא הראשון להקל בחובת הצדיקה משום שמקרי אי אפשר, אם הוא אי אפשר כל כך שיש בו כדי להפטר ממנות חכמים נוחא, אבל לפי הנראה בריש נדה ג' א' מוך דחוק כו' ויעוין פפרש"י שם וד"ה משמשת במוך אין זה נמנע כל כך, ומה גם דא"ל בצדיקה זו עמק הפנים אלא באופן שהדס יצבע את העד בהעצרתו, ולוא ניח דמקרי שעת הדחק, לא ידענו להקל בצדיקה המוזכרת במשנה ל"ט א', ובגמ' (ט"ו) וי"ד ב' ט"ז ב', ודעת הרי"ף והר"מ ועי' ר"ן פ"ב דשבוט דף ה' א' מדפי הרי"ף ד"ה וגרסינן המוצא בשו"ע וי"ד סי' קפ"ד ס"טו דא"ל צדיקה, היינו כשעבר כבר הוסת, אבל

קפ"ד וס"טו דמוסרת, לפי מש"כ הש"ך וסק"ו דנשי דידן אין להן שעה קצוה, ולפי מש"כ בפ"ת וסקי"ח ע"פ דברי החו"ד וסקי"א דנאצד העד אסורה ה"ה דיש לחוש להרגשת מי רגלים ולא מהני שצדקה אח"כ ומלאה טהורה, א"כ לדין אודא פסקא דהרי"ק ו"ל בשו"ע להחיר דיעבד, ואפי' אם לא נחפוש חומרא דהש"ך להחזיק כל היום שעת וסמ מ"מ הא אין לכיון את הוסת לשעה קצוה ויש לחוש לכל השעות המשמנות ואין הדין דיעבד דלא ידעה לשום לב לזה, אלא שצדקה כמה פעמים ביום הוסת ומלאה טהורה.

עוד יש לעיין אם רגילה לשפוע הרבה ולהמשיך ראייתה ימים רבים, ויש להכריע בזה שהיא מסולקת דמים אפי' אם נימא דראתה טיפת דם, א"כ ליהוי כהיתה במחבא ולא נחוש לוסמה.

עוד יש לעיין אם יש לחלות את סילוק הדמים מחמת עיבור אי תלין, ואע"ג דבגמ' משמע דאין דמיה מסולקים עד שיוכר עוברת, יש לומר דנשחנו הטבעיים.

מכתב מאביו הגרש"י זללה"ה

בע"ה א"ח השבועות תרס"ז קאמאווא

החודש"ש וכפ"ס לבני יקרי וחביבי הרה"ג מו"ה אברהם ישעי' שיח' ולנ"ב בלתי היקרה תחי'.

אחדשה"ט

אודיעם כי אתנו ב"ה החודש"ש - -

בהתארח אחיך הר"מ שיח' פה בחג השבועות - - סיפר לי אשר עוררת אותו לדעת המנהג ע"פ בעלי הוראה ע"ד החו"ד וסי' קפ"ד סקי"א דנאצד העד של הצדיקה בשעת הווסת, והפ"ת ושם סקי"ח הוסיף ע"ז חומרא שיש לה מקום לפ"ד החו"ד, עוד החמיר החו"ד ושם סק"טו בוסת נמשך איזה ימים, שיהי מוך דחוק כל משך הווסת, וזכרתי שעשיתי שאלת חכם ע"ז ממו"ח ו"ל ע"י אמנעים" והשיב שאין עושין כן מפני שזוה תשחית ותקלקל את עלמה, ועמה אומר טעמו של דבר שסומכין על דעת המחבר ושם סקי' ט"ו כי זה נקרא אי אפשר לצררי, וטעם דעה שני' מפני שצריך לצרר כמבואר בסדרי טהרה ובעוד אחרונים ועי' פפרדס רימונים סי' קפ"ד מקשה זהב ס"ק י"ב מש"כ ע"פ דברי הרמב"ן במחבא יעוין בזה, והנה בס' פפרדס רימונים ושם סקי"ג כתב ע"פ דברי הסדרי טהרה וסי' ק"ל ס"ק ס"ד וסק"ק ס"ו ד"ה והנה ראייתו דתליית טעות בהרגשת עד אינה רק בדם לפנינו יעו"ש, אין מקום לדברי החו"ד בנאצד העד יעו"ש, וממילא אין מקום גם לדברי הפ"ת, ושם הזכיר דהצדיקה היא כמו צדיקה הריאה יעו"ש, ובעמתי עלה דבר חדש בע"ה, דברוב נשים שקביעת ווסתן לראות בשפע, ובמשך זמן, הוי לדידהו ראי' מועטת יואל מדרך הווסת, ואין להם ווסת לראי' כו', ובזה אודי להו' ב' הדינים של החו"ד, כי

ח' ב' אמרו דעד הכרת עובר אינה בחזקת מסולקת דמיס, ולפי ההוה בזמננו י"ל דתחלת הריון לא גרע ממחצת, שהרי חזין כי הוא סיבה להסתלקות הוסת, וע"כ דנשתנו הטבעים בזה, אבל לפי האמור י"ל דבאמת מתמעטין דמיה אבל אינן מסולקין, ומפני מיעוטן יש לחוש דלא קים לן שפיר השתא בזה דלאנו מחזיקין למסולקין מתחלת הריון, ואם נחליט דנשתנו הטבעים בזה יש מקום להקל בספק הריון משום מיעוט הוסת, שזה אוח לסבה הממעטת את הדם ויש לתלות בהריון וי"ע.

ומש"כ בס' פרדס רימונים וסי' קפ"ד במקשה זהב סק"ג, ע"פ דברי הסדרי טהרה וסי' ק"ז ס"ק ס"ד, וסי' ק"ז ד"ה והנה ראיתי אינו תחת ידי, ולא ידענו כוונת הדברים, וענין האיסור בנמצא בדדיקה בלא הרגשה אינו משום טעות, אלא העד ישלול את ההרגשה ממנה ע"י דחיקתו, וכבר הכריע הגרע"א ו"ל (תשו' קמא פסקים סי' ס"ז ד"ה ואף אם יתיבנא) סברה זו מגמ' י"ב א' מהו שתדוק לחייב אשם תלוי עיי"ש.

ובדברי אהמ"י שליט"א נפל ט"ס, שכתוב שם בזה"ל עוד כו' בוסת נמשך איזה ימים שיהי מ"ד כל משך הוסת ע"כ, וי"ל באשה שמשנית וסתה באיזה ימים כו' והוא בגוונא דנקבעו איזה ימים וכמו שביאר החו"ד וסי' קפ"ד סק"ד הוצא בפ"ת ושם סק"ח) אבל בוסת הנמשך אין לחוש אלא לעונה הראשונה כמבואר בשו"ע (שם ס"ו).

אמנם עיקר דברי החו"ד בנאכד העד ושם סק"א) לע"ג דהנה יסודו בנוי אהא דקשיא לי מ"ט דמ"ד ונדה ט"ז א' וסתות דרבנן, ומ"ש בזה דמלה בנה הראשון כו' ובקטלנית וכלל הני דמבואר ביצמות ס"ד ב' דלא נחלקו דהחזקה דאורייתא, ומאי שגא בוסתות דנחלקו, וניחא לי דבאמת חזקה דאורח בזמנו בלא לכו"ע חזקה אלימתא היא, אלא משום שלא הרגישה ס"ל למ"ד וסתות דרבנן דאין לחוש לראי' דאשה מרגשת בעלמה, ולפ"ז בחרשת שפקחות מתקנות אותה, ועבר וסתה ולא בדקו הוי בחזקת טמאה ודאית, כמו למ"ד וסתות דאורייתא בכל הנשים, וכן בנאכד העד, וכן בהטילה מי רגלים בשעת וסת, ולפ"ז תקשה הא דמצעיא לי להווא סבא ט' א' בימי עיבורה למ"ד וסתות דאורייתא, דר"י גופי' לא ס"ל הכי כמבואר בתו' ט"ז א' וד"ה אפי"ו תבעי לי לדידן נמי ובהני גווני האמורין בימי עיבורה מהו, ועוד מג"ל דר"מ ס"ל וסתות דאורייתא, הלא ר"מ אצטריך לאשמועינן דמחמת מחצת אין לחוש לביאת האורח בזמנו, ונפק"מ בכל הני גווני, ובתו' שם הקשו לוקמה בדקה אח"כ ומלאה טמאה, ופי' דדייק מלישנא דמסלקת את הדמים משמע המבוררים לבוא, ואם איתא הלא גם למ"ד וסתות דרבנן יש דמים מבוררים.

בשעת וסת לא נחלק בזה אדם מעולם, והלשון "שאלו סומכין על דעת המחבר כי זה נקרא אי אפשר לברורי וטעם דעה שיה מפני שצריך לברר כמבואר בסדרי טהרה ובעוד אחרונים יעין בזה" אינו מובן לי.

ועל דבר סברה אהמ"י שליט"א ברגילה לראות בשפע אין לחוש לראי' מועטת דאין זה וסתה, וכבר הזכרתי סברה זו במכתבי לאחי נ"י, והנה סברה זו אהני לן בין לענין חוב הבדיקה, ובין בנאכד העד לענין דיעבד, אמנם סברה זו אינה מוכחת כלל בסוגיא דוסתות ט"ז א', דלמ"ד וסתות דאורייתא מטמאין לה בדיעבד אם לא בדקה, והלא ע"כ רגילה לראות בשפע בשאר ימי וסתה אם זמן רב או מעט, אבל אינו בדרך הזה שאלו חיישינן היום דהרגשה ולא אדעתה, דע"כ אין לחוש לראי' מרובה, והעיקר דקביעות הוסת תלוי בפתיחת המקור, והמשכתו אין לו שום קביעות כיון דהוא ממעין פתוח, מדע שהרי אם רגילה לראות בשפע, וראתה פ"א ראי' מועטת ביום הוסת, ע"כ אין זה כראי' מקרית, אלא נידונית כראי' בשעת וסת, ולא יאח מחזקת אורח בזמנו בא, ואם לא ראתה כלל יאח מחזקת הוסתות, וא"כ ודאי יש לנו לומר מכח חזקה דאורח בזמנו בא דראתה טיפה אחת.

וגם אין לומר ברגילה לראות בשפע דחזין דע"כ נסתלקו דמיה הפעם וא"כ ליהוי כהיתה במחצת דאין חוששין לוסתה, ומה לי אם ידועה לנו סיבת ההסתלקות ומה לי אם אינה ידועה לנו, והלא ע"כ נתמעטו דמיה, זה אינו דמחצת הוא סיבה לסלק את כל הוסת ולא תראה הפעם, אבל הרבה סיבות יוכלו למעט את הדם אבל לא יסלקו את הוסת אלא יבוא על אופן המועט, ולפי מוגה ותכונתה צעת הוסת ישוב הזלת הדם.

ויערין בסוגיא י"א א' דפריך דנדה תדוק דלמא קבעה וסת ומשום דראתה ממעין פתוח יעוי"ש בתו' וד"ה ממעין פתוח) ובתו' ל"ט ב' וד"ה אלמא) ומשמע דאי חזאי תרי זמני ובשלישית לא הרגישה חיבת לדוק, ואי מלאה בדדיקה קבעה וסת, ומשמע נמי דאין חילוק בין ראתה בשפע או לאו, דאלא"ה לישי דכה"ג דלכן א"י בדדיקה דלראי' ארוכה אין לחוש ולקצרה לא חיישינן דאין זו מעין וסתה, אלא ודאי זה אינו, וה"ה כשיש לה וסת ורגילה להמשיך ראיתה אין שייך להקל בדדיקה בשעת וסת, אם לא שנימא דאפי' אם ראתה ראי' קצרה ע"כ הוא עקירת וסת, והלכך אין לחוש לה, אבל כיון שנמצא דאם ראתה ראי' קצרה הוי קיום הוסת, אין שייך כלל להכריע דמשום דחזין דלא ראתה ראי' ארוכה לא תראה ג"כ קצרה.

ומה"ט ג"כ אין שייך להקל בזמננו שאלו מחזיקין דבתחלת הריונה מסתלקין דמיה, ובגמ' ונדה

שאין לה וסת, עוד כחוב אללי בזה ויעוי' חזו"א יו"ד סי' ע"ט וסי' פ"ו וקלרתי כעת.

ומצאתי אח"כ בחוות דעת בביאורים סי' קפ"ג סס"ק ב', כתב בעלמו דמ"ד וסתות דרבנן סבר דאין זה חזקה שתרצה יעוי"ש.

ולמעשה יש עוד קולא על הרוב שמרגישין קודם ביאת הוסת בחד מוסתות הגוף המבוארות בשו"ע יו"ד סי' קפ"ט סעי' י"ט, וכל שלא הרגישה בהן אינה חוששת אפי' למ"ד וסתות דאורייתא, וכש"כ לדין, מיהו מסתפקנא בזה אם ראתה פעם אחת בלא וסתות הגוף אי נקבע וסתה לימים בלבד וכמבואר בשו"ע שם סעי' כ' באם ראתה בפעם הג' בלא וסתות הגוף, ונראה דדוקא בראתה ב' פעמים בוסתות הגוף דב' נעקרין בפעם אחת ולכן בראתה בשלישית קבעה וסת לימים לחוד, משא"כ בראתה ג' פעמים בא' מוסתות הגוף.

ובאין חדש הגני או"ש וברכה מרובה בו"א דוש"ת אברהם ישעי'

סימן קסח

אי אפשר להתיר הזרעה מלאכותית, הפסק טהרה ביום הרביעי לראיה, לצורך פו"ר

ש"ו וכפ"ם
מכתבם הגיעני.

אי אפשר להחיר, אבל אפשר להחיר להפסיק בטהרה ביום הרביעי קודם שקיעת החמה ויום החמישי יהיה ראשון לספירת ז', ויש ציד הרפואה לאפשר את הנקיון ביום הרביעי, כי ג' ימים מספיק להולת מותר הדם שבגוף ורק מחמת חולשת האם נמשך האורח.

אחתום ש"ו הדו"ש
אי"ש

סימן קסט

תשובה להשגות על ספר טהרת ב"י

אם כי יש לפעמים דברים שאסור לאמון בפני עס הארץ, או דברים שאין מפרסמין אותם, אבל לא ראיתי בדברים שהזכיר יקירי מעכ"ת שליט"א מה שראוי להסתיר ולא לכתוב בספר.

ספסל המיועד לשנים באוטובוס, אם רשאי לשבת עם אשתו נדה.

א. לפי לשון הספר וודאי אסור ליטב בנפירות, דוודאי איכא נגיעה, ולא הוזכר בספר אטו אלא ברישא ובנוסעין לטיול, וזה אסור אפילו יושבין מרווחין, ובסיפא כתוב סתם „ובלבד שיזהרו מנגיעה" וזאת אומרת דבנפירות אסור, ומי שלומד לקיים וודאי לא ילמוד מזה להחיר במקום דלא אפשר ליזהר מנגיעה.

ב. ועוד דנחלקו הני אמוראי וגדה ט"ו א' בעבר עליה וסתה ובא מן הדרך אי צריך שאלה, ומאן דמנריך סבר וסתות דאורייתא ומאן דלא מנריך סבר דרבנן, ואם איתא, מה ענין זה לזה הלא עיקר ביאת אורח בזמנו לט"ע דאורייתא ויש להחזיק דראתה בהרגשה, וכמדומה דכבר נתקשה בזה בנז"י.

ג. ועוד באשה שיש לה מכה מסקינן ט"ו א' דמותרת אפי' ראתה בשעת וסתה, ואפי' לפי תו' וד"ה ומר' דמרגשת דהמכה מוציאה דם הלא מ"מ בשעת יציאת דם המכה דרך פתח המקור, ודאי יש לחוש שינא גם דם הוסת, והלא יציאת דם מכה לא גרע מעד ומהטלת מי רגלים, והיינו טעמא דמ"ד וסתות דאורייתא דמטמא לה, ואם איתא גם למ"ד וסתות דרבנן והיינו דסמכינן אהעדר הרגשתה, בכהאי גוונא טמאה.

ד. ועוד דכתבו הפוסקים והבואו בנז"י יו"ד סי' קפ"ד ד"ה ובשעת, ובש"ך שם סק"ה דסמוך לוסתה דרבנן מהא דקיי"ל וסתות דרבנן, והכריעו לפרש ההיא דסוף פרק הבא על יבמתו ויבמות ס"ב ב' להחיר ביוצא לדרך ואפסק כותי' בשו"ע ויו"ד סי' קפ"ד ס"ו ויעוין בביאור הגר"א ז"ל בס"ס קפ"ד, ולסברת החו"ד אינו ענין זה לזה ובאמת כבר נתקשו בזה הנוצ"י ויו"ד קמא סי' נ"ה ד"ה והנה כברו והחת"ס ז"ל ויו"ד סי' ק"עו ונטו מפוס קושיא זו מדין הנסתם בשו"ע להחיר ביוצא לדרך, וחששו בסמוך לוסתה לאיסור דאורייתא נגד רוב הפוסקים כמבואר בביאור הגר"א ס"ק כ"ב.

ה. ועוד דלדברי החו"ד בנאכד העד ודאי יש לחוש גם להרגשת מי רגלים כמש"כ בפ"ת ויו"ד סי' קפ"ד סק"ח ואחרי שעל הרוב ליכא שעה קבועה, לעולם אסורה מדאורייתא בעברה וסתה, וזה דבר שא"א כלל להעמידה, וכל הפוסקים נקטו בפשיטות להקל בספק וסתות, ולפי האמור הוא ספיקא דאורייתא.

ולכן נראה דלכו"ע אין ראוי מהעדר הרגשה דאין דעתה עלי' כל היום וכמש"כ תו' נ"ז ב' וד"ה ת"ש וד"ה אימורו ויעוין לעיל ג' א', אלא שכל הנשים בחזקת טהרה שאין לספק בראי' כל זמן דלא אחיליד ריעותא, אבל כל שיש לחוש לראי' ליכא למסמך אהא דלא ארגשה, והכא בעיקר ענין הוסתות קמפלגי, דמ"ד דאורייתא סבר חזקה אלימתא היא, ויש לחוש לה אף בלי כל ריעותא, והיא מוציאתה מחזקת טהרה עד שחאמר ברי לי שטהורה אני, ולא תוכל להעיד על טהרתה עד שתדדוק, ומ"ד דרבנן סבר כיון שהימים חלוקין במאכל במשתה במוג האויר בעמל ובמנוחה אשר כל אלה עלולין לשנות את זמני הראי', אין בחזקת וסתות כדי להוציא מחזקת טהרה, ואע"ג דרוב יש להן וסת היינו עיקר קיום הוסת אבל מזוי שנשתנה ליום אחר ופעם מקדמת ופעם מאחרת, ולפ"ז למ"ד וסתות דרבנן לעולם היא בחזקת טהרה אפי' נאכד העד, ואפי' סמוך לוסתה אין לה רק תורת אשה